

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

Ingerențe primejdioase.

(*) După știrile ce avem, ministrul Wlassics nici până acum n'a răspuns remonstrațiunii ce consistorul din Blaj i-a înaintat — în afacerea suspendării examenului de maturitate — încă luni.

E aproape deci sigur, că cei 34 studenți nu vor face examenul acum în vară, deși peste examenul în scris au trecut, — ci în cazul cel mai bun, vor fi aminați pentru toamnă, târziu. Vor perde astfel un an, pentru-că fără examenul de maturitate cei, cari vor să urmeze cu studiile, nu o să se poată în serie la nici o școală superioară.

Se vede că tinărul ministru al școalelor ține să se ilustreze și el prin fapte „patriotice” 'săvârșite în paguba naționalității. Altmintreli n'ar călca legea în chip atât de revoltător.

Pentru-că eată ce spune ș-ul 50 al legii despre școalele medii:

„Ha a kormány valamely felekezeti középiskolában erkölcsi bajoknak vagy államellenes iránynak jönné tudomására és ezek ellenében az iskola illetékes felekezeti főhatóság útján győkezes orvoslás nem szerezhető, joga és kötelessége a vallás- és közoktatásügyi miniszternek saját rendes vagy e célból kiküldöndő közvegi által teljesített vizsgálat után, ha a vizsgálat alapján oly tények állapítottak meg, melyek a miniszter rendelkezése és közvetlen vezetése alatt álló intézetek igazgatója és tanáraitra nézve hivatalvesztést vonnának maguk után, joga és kötelessége, azon iskolától a veszélyes egyének eltávolítását követelni; ellenük a mennyiben a büntető törvények súlya alá eső cselekmények esete forog fenn a törvény rendes útján a büntető eljárás megindítani; sőt ha a baj az egyesek eltávolítása által nem orvosolható, magának az állításnak egy időre vagy végleges bezárása iránt a Felsőegyekezőterjesztést tenni”.

Admitând deci, că acea nevinovată devisă a studenților într'adever este contrară statului („államellenes”), și atunci: *nemai după-ce prin autoritățile respective confesionale nu s'ar pute lecul răul, dă legea drept ministrului să intervină și să facă anchetă.*

Ministrul Wlassics nu a făcut așa, ci a ordonat suspendarea examenului înainte chiar de a cunoaște rezultatul anchetei făcută de autoritatea școlară confesională. Și ca să pună vîrf călcării de lege, mai ordonă o anchetă, în care să funcționeze și un procuror, deși însuși ș-ul 50, pe care l'am citat,

spune clar, că numai după-ce s'a constatat de anchetă fapte criminale asupra cărora nu poate să judece, au să intervină autoritățile justițiarie. Și atunci însă, acțiunea lor va merge cel mult paralel cu a autorităților școlare confesionale, ear' nici de-cât la un loc, în aceeași anchetă.

Evident, că ministrul de școale a nesocotit legea.

În fața pornirilor pătimașe ale cetei șoviniste eată singura mângâiere pentru autoritățile școlare din Blaj: ele se află în pervazul interior al legii, cel care a depășit marginile legii este însuși ministrul.

De aceea afacerea gimnasiului nu-mai prin cassarea totală a legilor școlare s'ar pute rezolva în defavorul gimnasiului dela Blaj.

Ear' noi nu-i credem atât de tari pe Unguri, încât să le dea mâna să cas-seze aceste legi.

Mai ales față de I. P. S. Sa metropolitul Dr. Victor Mihali nu vor îndrăzni să treacă peste legi pentru a da o lovitură despre care știu, că numai piepturi bărbătești va întâlni.

Ministrul croat Iosipovich și Banul contele Khuen-Hedervary. „Agramer Tagblatt” a publicat știrea, că între ministrul croat Iosipovich și între Banul Hedervary este o încordare penibilă, așa că în timpul din urmă, când ministrul Iosipovich a petrecut prin Croația, a încungurât demonstrativ palatul Banului. Causa neînțelegerilor ar fi noul regulament orășeneș, în care e vorba de cetățenime croată-ungurească. În contra acestei expresiuni a remonstreat ministrul Iosipovich și a declarat, că va împedeca sancționarea regulamentului. Ziarul „Agramer Zeitung” spune, că aceste știri sînt false, și că ministrul Iosipovich tot timpul căt a stat în Croația l-a petrecut în societatea — Banului.

Înfrățirea celor trei naționalități. Cetim în „Národní Noviny” dela 20 Iunie: „La postul vacant de preot evangelic din Nădlac a fost ales, la 16 c., cu mare majoritate și cu entuziasm enorm, manifestat nu numai din partea Slovacilor evangeliști, ci și din partea Românilor și Sârbilor, toți naționaliști buni, amicul nostru dl Ludovic Boor, preot din Krajna” (comitatul Nitra).

Dl Boor este unul dintre cei mai nefricoși luptători slovaci, care până acum a

fost persecutat în mai multe rînduri și chipuri de către stăpînire. Nu putem decât să felicităm călduros pe toți Nădlăcenii fără deosebire de naționalitate, nu numai că au căpăt-at un om distins în ori-ce privință, simpatie și blând, dar' mai ales că prin purtarea lor îmbucurătoare au întrupat în cercul lor ideea înfrățirii româno-sârbo-slovace.

„Năr. Listy” despre preponderanța Maghiarilor. E interesant cum judecă organul de căpetenie al Cehilor-tineri despre discuția în delegațiunea austriacă asupra interpelării delegatului ceh-tinăr Dr. Herold privitor la preponderanța Maghiarilor în afacerile externe. Eată cum se exprimă în primul seu dela 18 c.:

„Din toate vorbirile cea mai caracteristică ni-se pare aceea a contelui Hohenwarth; el aproape s'a identificat cu preponderanța crescîndă a Ungariei în afacerile externe; aceasta și nu altă impresie produce pretinsa argumentare a sa despre formală paritate de influențe a celor două jumătăți ale monarchiei. De sigur nimeni nu apreciază influența crescîndă după numărul vizitelor ce fac cei doi miniștri dlui ministru de externe, ci judecă după efectele invederate ale activităților. Și în acest ordin de idei s'a întemplat în ultimile vremuri, că după conflictul cu guvernul unguresc a demisionat Kálnoky, că s'a anunțat rechemarea ministrului Agliardi, că numirea noului ministru de externe s'a întemplat cu consimțimîntul baronului Bánffy, că numirea aceasta a fost anunțată guvernului ungur imediat și în mod special, că în sfîrșit contele Goluchowski, în cuvîntarea sa pronunțată în comisiunea pentru afacerile externe ale delegațiunii ungare, anume și pentru antiași-dată a promis, că va purta grije de interesele speciale ungare. Și toate acestea contele Hohenwarth nu le vede, nu le aude?”

„Din vorbirile sus amintite oratori în delegațiuni rezultă deci numai aceea, că n'au fost în stare să răspundă nimic esențial la interpelarea dlui Dr. Herold, că interesele acestei jumătăți a monarchiei s'ie deopotrîvă băgate în seamă... ei că atît oratorii stăngei, Polonezii, cît și contele Hohenwarth, s'au împăcat cu preponderanța maghiară, apărînd paritatea ambelor jumătăți ale monarchiei numai cu textul legilor dualistice, dar' nu și prin influența reală, exerciată”.

Matriculele de stat pentru consemnarea căsătoriilor. Ministrul de interne a adresat câte un circular comitetelor administrative ale comitatelor, în care cere să i-se facă propuneri relativ la numirea conducătorilor matriculelor de stat pentru consemnarea căsătoriilor. Ministrul a declarat, că el acela dorește să le concedă conducerea matriculelor căsătoriilor și fungarea la încheierea

căsătoriilor civile, căroră le este concretizată și conducerea matriculelor botezaților și morților. Excepțiune va face numai cu acela, despre care se va dovedi că din lipsă de inteligență necesară nu vor pute să îndeplinească procedurile ce trebuie să se facă înaintea încheierii căsătoriei. Comitetele administrative ale comitatelor sînt datoare să-și așterne propunerile lor până în 10 Iulie n.

Presa franceză despre noi. Primim azi ziarul „Estafette” de Joi (20 Iunie a. c.), în care distinsul tinăr P. G. Cantilli publică un articol asupra Românilor și Maghiarilor. Autorul face o repede revistă asupra torturilor ce le suferim noi. „Lumea cultă va judeca”, sfîrșește articolul, „dacă procedurile acestea nu sînt nedemne de epoca, în care trăim”.

Honvezi regulamentati. Oficioul „Rendelet Közlöny” publică în numărul seu de ieri ordinul regal, prin care colonelul Hubert dela batalionul 81 honvezesc (din Alba-Regală) este scos din cadrul activ al armatei, ceea-ce însemnează, că în curînd va fi pensionat.

Numitul colonel a fost adevă president al juriului celor 32 oficeri honvezști, cari în afacerea Szemecz Emil au adus faimoasa hotărîre, cassată imediat de ministrul honvezesc.

Se mai scrie în același timp, că afacerea Szemecz, conferită spre desbatere consiliului de oficeri din Budapesta, a luat o nouă turnură: oficerii din Budapesta au aflat că este caz de a se trimite Szemecz înaintea unui juriu de onoare, ceea-ce oficerii dela Alba-Regală nu aflaseră.

Situația în Austria și Cehii. Pe timpul crizei de partide în Austria, era mult vorbă de posibilitatea unei conlucrări a Cehilor-tineri în viitoarea majoritate parlamentară. Spre a risipi ori-ce neclaritate în această privință, „Năr. Listy” declară în primul seu dela 18 Iunie cu litere spaționate:

„Noi trebuie să persistăm în opoziție împotriva ori-cărui guvern austriac până atunci, până cînd nu va veni unul care să pună bazele solide pentru îndestulirea națiunii cehice. Ca atari baze partidul nostru ar considera pașii sinceri întru realizarea dreptului public al regelui ceh, întru reforma nedreptei legi electorale în țările de sub coroana Boemiei și întru efectuarea egalei îndreptățiri introducîndu-se limba cehică în administrația justiției și politice”.

Aceasta și alte scene și fapte de același soi se vîd între culisele scenei politice pe care reprezentanții poporului român din Bucovina se află necontrolați. Ele dovedesc că ei nu sînt una, că unii combat chiar direct și fără șfeală curentul național și — totuși ceilalți mai sînt solidari cu acestia! *)

Aceste stări s'ar mai îndrepta dacă partidul, fiind organizat, ar pute să siliască pe putuți să-și țină dările de seamă, pe care astăzi le refușă încă, dacă prin explicările cerute și date el ar pute obține o concordantă între ce zic și fac, dacă s'ar produce în acest chip un curent de idei dela popor la reprezentanți și dela ei la popor.

Poporul și conducătorii și-ar face, cred eu, concesiuni reciproce în hatîrul solidarității. Și bine ar fi; însă numai până ce condițiile unei lucrări mai energice s'ar crea toate. În tot cazul dăinuind stările de azi, când deputatul cere numai mandatul și alt contact între el și popor nu mai este, când organizația, care se aducă la valoare curentul din mulțime lipsește, o înaintare multumitoare este imposibilă. Noi am adaus informațiunile de mai sus pentru a dovedi, că organizația este de nevoie și contra multor „Români”, nu numai pentru lupta în contra străinismului și pentru drepturile ce i-se cuvin poporului român!

VIII. Ultimul punct din program vorbește de literatură. Se va ține, se zice, „pas”

*) Rolul „Concordiei” ar fi să demonstreze la ori-ce privilegiu contra tuturor celor ne-naționali și călduroase cuvinte se aibă pentru cei naționali; aceasta pentru-că și guvernul s'ar știe pozitiv cine-i agreeat și cine nu este agreeat în popor.

Se apropie. Din Sofia se telegra-fează:

„Călcarea graniței prin bașibozuci în munții Rhodope, lângă Cepelare, se confirmă. Trecerea graniței prin bande bulgare nu s'a constatat. Unele persoane s'ar fi străcurat peste graniță.”

„O notă turcească cere severitate mai mare contra agitațiunii. Comitetul macedonean declară pentru acum intrarea în acțiune ca cu totul exclusă. Până acum nu s'au luat măsuri militare ceva mai importante”.

Delegațiunile.

— Delegațiunea maghiară. —

Joi în 20 Iunie n. s'a ținut, după-cum am anunțat și noi, prima ședință plenară de delegațiuni maghiare, în care s'a desbătut și s'a primit bugetul ministerului comun de externe. Din partea guvernului comun și cel unguresc de față au fost: contele Goluchowski, Krieghammer, Kállay, baronul Sterneck, baronul Bánffy, baronul Fehérdy și Lukács László.

Referentul Falk Miksa a ținut un mic expozeu, în care a spus, că comisiunea de externe a delegațiunii maghiare a aprobat fundamentale principii ale politicii ministerului de externe, dar' recunoscînd amănuntele acestei politice, și rezervă judecata asupra ei pentru viitor. Cu toate acestea dorește să dea mijloacele materiale, necesare activității.

Contele Keglevich István își exprimă recunoștința și încrederea sa contelui Goluchowski, lovind în același timp în Kálnoky, despre care spune, că i-a fost ușor susținerea nealterată a păcii în vreme-ce contele Andrássy a creat alianța triplă și el a aflat de-a gata toate. Își exprimă lui Goluchowski recunoștință deosebi pentru declarațiile sale, că va avea la inimă interesele Ungariei și va îmbunătăți politica comercială.

Contele Apponyi Albert spune, că antevorbitorul seu este în rătăcire, ce privește dreptul public, deoarece-ce ministrul Goluchowski numai atîta a spus în ședința comisiunii, că va pune mare pond pe asigurarea intereselor noastre comerciale, dar' a declarat în același timp, că numai înăuntrul cercului asigurat de legile din 1867*, pe cînd din vorbirea contelui Keglevich apare că d-sa vrea să atribute direcția corectă a politicii comerciale — ministrului comun de externe, „Aceasta e greșală — continuă contele Apponyi — pentru-că ministrul comun e dator să urmeze politica economică, statorită în comun de către ministrii de finanțe ai Austriei și Ungariei. Deci pentru eventualele greșeli în politica comercială nu ministrul comun de externe este responsabil, ci totdeauna ministrul de resort al respectivului guvern responsabil, respective majoritatea parlamentară, care susține aceste guverne.”

Contele Keglevich István a recunoscut că a putut fi rău înțeles din propria sa vină.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Bucovina.

NOTIȚE ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE

De

George Bogdan-Duică.

V. Naționalitățile Bucovinei și politica lor.

4. Românismul în Bucovina.

(Urmare.)

c) Dacă partidul român din Bucovina și-ar da o organizare serioasă, dacă — îndată-ce ar fi evident, că societatea politică „Concordia” prin nici un chip nu mai poate fi adusă la stadiul, de a pute reprezenta viori și liber toate opiniunile din partid — s'ar crea societăți politice serioase, mai multe chiar și dacă astfel s'ar mijloci o mai vie viață politică, am pute să sperăm mult.

La tot cazul poporul român ar pute să influențeze mai bine pe reprezentanții sei, care, în vreme-ce și deoaze-ce el nu-i organizat, nu sînt disciplinați.

Eată câte-va probe, din care într'un cas eliminez numele.

Un șef național român primește la sine o deputație de Poloni, care-i cer să intervină în favorul limbii polone în școale, *El promite!* Dar' abia se întoarseră deputații poloni pe acasă și șeful român sosește la unul dintre ei, un redactor, și-l roagă să nu publice incidentul, pentru-că în partidul seu român s'ar naște nedumeriri, sgomot

Cînd, după moartea E. S. Baronului Alexandru Vasilco, s'a constituit un comitet, (care de altfel nu a funcționat deloc) de deputați, se conducă toate afacerile naționale și politice și în contra observărilor metropolitului Silvestru de pildă și ale Drului I Zotta, s'a constituit fără a consulta și Concordia, comitetul Concordiei a luat — cu toată opoziția vicepresidentului ei, dlui M. de Grigorcea — o decisiune energică de cuprinsul, că nu-l recunoaște pe acel comitet ca „singur” conducător. Arch. Calinescu, care alătura cu alții ignorează graiul țerii a declarat că-și dă dimisia, dacă se publică așa ceva. Astfel cei nesinceri utilizează situația până-ce nu e lămurită și prin terorism vreau a pune lăcat gurii poporului*). Mie mi-s'a dat în urma acestui incident ordin să nu public în „Gazeta Bucovinei” acel comunicat bărbătesc!

În urma unui sfat ținut la metropolitul Silvestru în 31 Martie 1894 s'a decide ca deputatul Eudoxiu Hormuzachi să iese în parlament cuvîntul și să arete într'o formă moderată că Românii nu sînt mulțumiți. Dl Lupul, mareșal al țerii, era pentru — a tăcea, deoarece-ce la Viena „ar domni mare neîncredere în noi și el trebuie să zică (în limba lui): „warnen muss ich, warnen, noch einmal warnen”. Un deputat dietal i-a zis atunci, că dacă e așa și altfel nu poate fi și dacă el nu vrea să vorbiască din cauză că, precum zice, în calitate de mareșal el nu are să reprezente în Viena interesele unui singur popor, ci ale țerii întregi, atunci

*) Luînd notiță de acel comitet, „Timpul” din București delara, spre marea noastră ilaritate, pe dl Lupul șef național al Bucovinenilor!

cu direcțiunea literară urmată de toți Românii. Eu găsesc, că nu înzadar s'a accentuat aceasta, pentru-că eșecționînd dintre cei mai vechi pe poetul Petrinu, care într'o mică broșură curajoasă a sbiciuit maniera fonetică și prea inventivă a Pumnuleanilor, toți scrieau sub influența lui. Astăzi scriu mai mulți și mult mai conform curentului general.

Dl I. G. Sbiera zice, că „dela A. Pumnul încoace, prin învîțării lui activitatea liberă prînse a lua proporțiuni de dezvoltare din ce în ce mai mari și dela înființarea universității Francisko - Iosifine din Cernăuți în 1875 chiar într'un mod îmbucurător. *)

Nu poate fi aici locul pentru o analiză a valorii singuraticelor aparițiuni din acele vremuri și din prezent. Renunț chiar la argumentele ce și din această parte a vieții bucovinene s'ar pute scoate la iveală în contra unor presupunții „mărimi din Bucovina”. Aici partea de influență asupra poporului am să o consider; aceasta este încă mică și în special tocmai bărbății azi pe plan puțin fac ca ea să fie mai intensivă și continuă. Contrapondul culturii germane în clasele culte și al inculturii în popor este încă prea mare decât ca ea să se poată fi altfel. Pentru aceea în vreme-ce în popor încet îi va face presa populară și societățile culturale, în clasele culte ar avea societatea pentru cultură și literatura misiunea să-i facă un drum larg. (Va urma).

*) Mișcări literare la Români din Bucovina, Oradea-mare, 1890. Vezi, cu bibliografie și mai complet, pe C. Morariu, „Părți din istoria Românilor bucovineni”, vol. 2, Cernăuți, 1894.

Tisza István se pune pe punctul de vedere al lui Apponyi și primește budgetul.

Din România.

București, 7/19 Iunie 1895.

Dintr'un lucru de puțină importanță era să ne alegem, pe la începutul săptămânii, cu o crasă ministerială în toată forma. În orașul Fălticeni din Moldova-de-sus, aveau să se facă alegeri comunale. Lucru cu atât mai simplu acesta, după ce opoziția proprie, adică partidul național-liberal nu a luat parte la alegeri și n'a prezentat listă de candidați. Era prin urmare de presupus, că acest eveniment, care în cele din urmă nu interesează decât pe țirgoveții din Fălticeni, va decurge în toată liniștea. Și cine se se aștepte că lucrurile se vor cătrăni până la pericolul unei crize de guvern.

Și cu toate acestea s'a întâmplat. Căci deși opoziție n'a fost de combătut, buclucul s'a ivit din altă parte. Grație „omogenității” partidului care ne guvernează, până chiar și în Fălticeni rivalitatea dintre conservatori și junimiști și - a dat roadele sale. În vederea alegerilor comunale s'au prezentat două liste de candidați: una catargistă în frunte cu dl Millo și alta junimistă, în frunte cu dl Macarescu. La primul scrutin amândouă listele au obținut, la colegiul I. câte 52 de voturi, astfel că s'a declarat balotaj. Alegerea în balotaj a avut loc Dumineca trecută, reușind lista junimistă. Dar cum? Așa, că s'a făcut agitație mare și s'a recurs la mijloace „extraordinare”, ce erau să producă criza de care vorbim.

Pentru lista catargistă era angajat deputatul Fălticeniilor, dl C. Popovici, astăzi conservator disident. Ear' pentru cea junimistă se pare a se fi întreprins cu deosebit dl Al. Marghiloman, ministru de justiție, și astăzi, după ce dl P. P. Carp petrece în străinătate, reprezentantul junimismului în guvern.

În preajma balotajului, fiind temere că agitația dlui C. Popovici va asigura reușita listei catargiste de consilieri comunali, junimiștii din localitate au cerut patronului lor din guvern, să facă ceva pentru a le asigura lor izbânda. Acest ceva a fost adăptat într'o procedură foarte simplă: dl deputat C. Popovici a fost arestat Sâmbăta trecută din ordinul ministrului de justiție prin mandat de depunere dela judele de instrucție al tribunalului Seceava.

Pretextul acestei arestări deochiate, tocmai în ajunul alegerilor, este următorul: Sânt acum vre-o trei ani, dl Popovici, în calitate de deputat guvernamental, a eliberat din mâinile unei escorte militare pe un țeran ce era condus la arest, după cum credea d-sa, pe nedreptul. Această intervenție volnică în afacerile justiției i-a hărăzit atunci un mandat de arestare din partea parchetului. Cum însă dl Popovici era pe atunci deputat guvernamental și cum pentru asemenea „bagateluri” la noi nu se face mare caz, lucrurile au rămas cocoloșite și mandatul de arestare a dlui Popovici n'a fost executat. Dar acum, cu prilejul alegerilor comunale din Fălticeni, când era vorba ca junimiștii să scape de un adversar periculos, dl ministru Marghiloman își aduse aminte de mandatul de arestare

dela 1892 și ordonă ca dl Popovici să fie pus la răcoare.

Această procedură n'a găsit însă aprobarea conservatorilor proprii, ba se zice că chiar dl Lascar Catargiu, ministrul-președinte, ar fi reprobabil „zelul” colegului său dela justiție și i-ar fi cerut să pună în libertate pe dl C. Popovici. Dl Marghiloman a refuzat însă, și precum se aude ar fi declarat, că mai bine își dă demisia decât să elibereze pe dl C. Popovici. După cum spuneau cele mai multe ziare opoziționale și cele așa numite „independente”, demisia dlui Marghiloman a fost chiar îndată și primită, ear' succesorul său ales în persoana dlui C. C. Arion, cunoscut candidat de ministru. După altă versiune încurcaltă, deși nu s'a aplanat, rămâne în suspens până la reînnoțarea dlui Carp. Ce se va întâmpla atunci vom vedea. Deocamdată, precum se vede, dl Marghiloman rămâne ministru, ear' dl C. Popovici în arest. După ce însă alegerile din Fălticeni au trecut, și încă în defavorul d-sale, nu credem că i-se va mai întâmpla mare rău din partea justiției. Ear' morala publică și obiceiurile politice ale țerei? Da, aceste de sigur nu vor câștiga nimica din asemenea deprinderi; însă, durere, la asemenea „naivități” politicienii noștri prea puțin se gândesc în luptele înverșunate ale partidelor și coteriilor.

Revista politică.

(Din Cisleithania). Contele Erich Kielmansegg, pe lângă ministrul de interne, însărcinat cu președinția în consiliile de ministri, este de origine hanoveriană. Tatăl lui a fost măiestru de grajduri la regele Hanoveriei înainte de războiul pruso-austriac dela 1866. După război, regele Hanoveriei s'a stabilit în Praga, unde a și murit, ear' familia Kielmansegg a venit la Viena. Contele Erich s'a născut în anul 1847 și după absolvirea studiilor a ocupat treptat mai multe posturi administrative. Pe când era consilier al guvernamentului țerei în Cernăuți, se însurase cu o fată din familia boarească: Moiseievicz de Lebedeff.

De origine așa zis străină și după religie protestant, el s'a purtat totdeauna, nu-i vorbă, ca German daclarat, dar' nici un partid politic cisleithan nu i-l putea reclama pentru sine; el totdeauna păstra oarecare rezervă în vederile lui politice. În ultimul său post ca guvernorul Austriei-de-jos și președintele dieței acestei provincii se părea că este oarecum adversar al antisemitelor; dar' din aceasta totuși nu se poate concluda, că ar fi prieten al Jidanilor. Foile antisemite din Viena nu se pronunță de loc în sensul, că ar avea de misiune a influența viitoarele alegeri comunale în defavorul antisemitelor.

Serbările dela Kiel.

Inaugurarea canalului s'a făcut Joi, în 20 Iunie, când Yacht-ul împăratului Wilhelm, *Hohenzollern*, a rupt funea neagră-albă-roșie, ce era întinsă dela un mal la altul deasupra canalului. În urma Yacht-ului *Hohenzollern* au înaintat celelalte vase: *Kaiser-adler*, *Osborne*, *Drabant* etc., care duceau personalitățile princiare. Vasul francez *Surcouf* a fost

obiectul admirației tuturor. Cu totul laolaltă au fost 25 vase, care au notat în canal la inaugurare. Ultimul a fost vasul turcesc sosit târziu.

Yachtul *Hohenzollern* la orele 6^{1/4} a trecut sub monumentalul pod de fer dela Grünthal, care e zidit deasupra canalului, la o înălțime de 42 metri. La orele 9 și 10 minute *Hohenzollern* a trecut pe la Rendsburg. *Kaiser-adler* a trecut pe la orele 9^{1/2}. Când a trecut vasul francez *Surcouf* a fost salutat cu *Marseillaise*. La orele 12 și 55 minute tunurile alor 105 vase străine și germane anunțau în Kiel sosirea Yachtului *Hohenzollern*. Când Yachtul a sosit, un asurzitor bubuit de tunuri a salutat pe împăratul Germaniei, apărut pe podul Yachtului înconjurat de fumul tunurilor descărcate. Strigătele însuflețite de *hurra* numai atunci au încetat, când Yachtul a ancorat.

Primirea împăratului a fost splendidă. Căpelele tuturor vaselor cântau imnurile tuturor națiunilor reprezentate la această serbare. La 1^{1/4} de ciaz după sosirea lui *Hohenzollern* a sosit la Kiel și *Kaiser-adler*. Ear' vaporul ce urma lui *Kaiser-adler* și care aducea principii provinciilor germane s'a scufundat în mijlocul canalului. Nenorocire nu s'a întâmplat.

Pe încrușătorul german *Bayern* s'a dat Mercuri un prânz, la care au fost invitați Francezii. Comandantul încrușătorului german a ținut un discurs, în care a aclamat pe președintele republicii franceze și pe împăratul german. Bastimentul francez *Hoche* a revărsat prânzul, la care a invitat pe Germani și deasemeni a tostat pentru împăratul german, președintele republicii franceze și pentru amicitia marinei internaționale. Marinarii de rind ai vaselor germane: *Sachsen* și *Württemberg* au invitat la o petrecere pe marinarii vaselor franceze *Dupuy* de Lome și *Hoche*. Marinarii francezi n'au căpătat însă concediu, sub cuvânt, că sub tot decursul petrecerii lor în Kiel le este oprit marinarii francezi să coboare pe uscat.

Arte.

Mondschein-Sonate de Beethoven.

Dintre toate creațiunile lui Beethoven, „Mondschein-Sonate”, mai ales pentru originalitatea împregiurărilor mișcătoare în care i-s'a dat acest nume, merită a fi citată.

Într'o seară, marele măiestru se plimba prin împregiurimea orașului Bonn. Ca în totdeauna, sufletul lui era departe de lumea exterioară, el mereu avea gândirea îndreptată spre creațiuni, *nouveau cap d'opere*.

În plimbarea sa, trecea tocmai pe lângă o vilă mică, de unde se auzia executând la piano, un fragment din compozițiunea lui, *sonata în dodieș minor*. Deșteptat din visele sale, auzi deodată o voce dulce, care zicea:

Ce aș da eu dacă aș auzi această piesă executându-se de pe note. Compozitorul se opri, ascultă și auzind compozițiunea sa executată de o mână măiestră, se simți atras, fermecat și mai mult fără să-și dea seamă ce face, printr'o putere iresistibilă, urcă lute treptele, deschide ușa și intră. Un tablou frumos i-se prezentă ochilor. O fată tină, sta la pian și executa înainte, fără să fi fost genată de noul venit, în care timp întreabă: Frate, tu ești? Beethoven nu răspunde decât după ce se termină piesa. El zise că e musicant și frumuseța muzicii l'a făcut să intre fără a fi anunțat.

Fata, după ce termină, rugă pe noul venit să se apropie dacă este musicant, scuzându-se că nu-l poate întâmpina, pentru că nu

este în stare. Beethoven înainta și avu în fața sa o priveliște foarte mișcătoare. Înaintea sa, sta o fată tină ca de 16 ani, din al cărei obraz trist și melancolic, eșiau doi ochi mari și frumoși, dar' cari erau stinși, fără viață, morți. El nu se putu îndoi că avea înainte-i o oarbă.

O mare și adâncă milă umplu inima artistului, smulgend-i un sunet de durere, sunet care a fost destul ca să ajungă la auzul fin al oarbe, care a înțeles că acel artist, acel necunoscut, îi poartă un mare și cald interes.

Ea comunică străinului că de doi ani, de când suferise de o boală grea, perduse vederea pentru totdeauna. Și dacă mai trăia, nu o făcea decât pentru marea dragoste ce avea pentru musică, singura care o consola, care o mai ținea în viață fără de care de mult ar fi murit de disperare.

Apoi se adresă lui Beethoven, se înțelege fără a bănuți cu cine vorbește, și îl rugă să execute el acea piesă. Măiestrul cedă la rugămintele oarbe și luând loc la pian, începu să execute sonata în dodieș minor, pe care oarbă o executa fără note, numai după auz. Beethoven fu atât de emoționat, încât șiroale de lacrimi începură a-i curge pe obraji, și tot sentimentul dureros care-i umplea inima și sufletul, se contopia și se reflecta în sunetele ce le scoate cu atâtă foc de simțăminte, cu atâtă extas și transport în lumea necunoscută.

Deodată se auzi un strigăt de bucurie, de o bucurie fericită exclamând: *Acesta este Beethoven!!!* În acel moment razele argintii ale lunii căzură pe fața tinerei fete și Beethoven îi explică că el a vrut să-și dea ei, care nu poate vedea luna, frumusețea tabloului de lumină, prin mijlocul cântului său. Și în adevăr, că tinera oarbă vedea și simțea pe obrazul său, prin dulcele sunete, scoase din clavier de genialul măiestru, razele lunii.

Acel tablou atât de mișcător, a fost cauza pentru care Beethoven i-s'a numit romantică lui compozițiune „Mondschein-Sonate”.

(„România Musicală”) C. M. Cordoneanu.

Dl Dumitrie Popovici, astăzi renumit bariton, în urma unei splendide reușite ce a avut pe scena lui Wagner din Bayreut, a primit un strălucit angajament pentru America de-Nord. Pentru 60 reprezentații 120,000 de franci.

CRONICĂ

Sibiul, 22 Iunie n.

Părechia împărătească la Bărtfa. După-cum se anunță din Viena, este sigur, că M. M. L. vor petrece mai mult timp la băile din Bărtfa, unde vor pleca la finea lunii Iunie.

Prigoniri. Din Satul-nou ni-se vestește, că corul român de acolo a fost desființat la porunca protopretului din Panciova. Statutele corului, cari au fost trimise la ministrul spre aprobare, au fost respinse fără nici o motivare.

„România-Jună”. Primim din Viena știrea, că „România-Jună” își va serba în anul școlar viitor jubileul de 25 de ani ai existenței sale. Din această ocaziune societatea a hotărât edarea unui Almanach festiv, cuprinzând lucrări literare originale de diferiți autori.

Năcazul patrioților. Într'un articol al său, „Pesti Hirlap” se ocupă cu chestiunea română și se plinge de presa italiană, că publică tot ceea ce scrie amicul nostru Roberto Fava despre Români. Asemenea se plânge și asupra presei franceze, care încă scrie în favorul Românilor. El doare pe împințatul, când vede că toți din toate părțile îi părăsesc, ear' nouă ni-se sporesc amicii.

văzu chipul ângereșc al Bianchei, cum îl privia din geam și se decise, să vorbească cu ea și s'o ceară de nevastă.

În ziua următoare însă aruncă un buchet de mișcunele în grădina Nerinei.

Era primăvară. Paolo culegea toate florile, cari creșteau în lungul gardului, și le arunca aci la una, aci la cealaltă prietenă. Pădăcelul, sâșchiul, mișcunelele erau deja în floare, și căzuseră peste gard în grădina Nerinei și a Bianchei, aruncate de mâna adoratorului lor comun.

Fetele asemănau buchetele unul cu altul și rideau; până atunci căzuseră tocmai atâtea în dreapta ca și în stânga. Bianca nu se revanșase nici-odată, Nerina da. În luna a treia Paolo în fiecare dimineață găsea un buchet pe gardul Nerinei și ghicî ușor cine l'a pus acolo.

Amândouă rivalele își jurară să nu facă nici o taină din dragostea lor, și Bianca își ținu jurământul cu credință. Nerina însă aruncă buchetele lui Paolo, fără să-și comunice prieteniei ei. Când aceasta observă, tăcu și plânse, nu atât pentru tradarea prieteniei, ci fiindcă credea, că tinărul o preferă pe Nerina, care i-s'a manifestat fără rezervă dorințele inimii.

Cu toate acestea nu se putu hotărî, să arunce și ea un buchet tinărului, pe care îl iubia așa de mult. De mai multe-ori adunase mișcunele și sâșchiu, de mai multe-ori legase câte un buchet minunat, dar' rămase la pieptul ei unde îl păstra, ca să-și încălzească, și ca mai târziu acesta să-și spună tot, ce ar fi dorit să-și spună inima ei.

„Bucovina” — scrierea dlui G. Bogdan-Duică, reproducă din foia „Tribunei”. Într'un volum de peste 250 pagini, va apărea în săptămâna viitoare. Cartea va costa 55 cr. cu porto cu tot. Comandele se pot face la Institutul Tipografic, Sibiul, trimițându-se prețul înainte.

Din Făgăraș ni-se scrie: Școalele române confesionale din Făgăraș, și-au sârbat Sâmbăta în 15 Iunie a. c. „Maialul”, după-cum ați fost luat notifi în prețuita „Tribuna”. Eată ce s'a întâmplat la acest maial: Trecearea dela școale până la locul de petrecere s'a făcut sub umbra unui steag negru, care era purtat în fruntea conductului de un școlar îmbrăcat în costum național. Întreg Făgărașul s'a alarmat și se întrebau „patrioții”: Ce însemnă steagul negru la — Maial; ear' capii comunei, ai preturei și ai comitatului s'au pus la sfat și au iscodit — *improvesarea învțătorilor* pentru steagul negru, spunând că steagul negru s'a dus pentru-că cu steag unguresc n'au vrut, ear' cu steag național n'au putut pleca la maial. În ziua maialului după amezai au alergat protopretul Herseni, cu o suită respectabilă, ca să conștie steagul negru. Dar' din nenorocire nu l'au putut afla, cu toate sforțările. În urma acestora, după-cum sânt informat, învțătorii sânt pitați pe Sâmbăta în 22 c. la pretură pentru ași da seamă de — știe D-zeu ce. Raport detaliat voiu face după-ce fmi voiu culege informațiunile de lipsă dela locul competent.

Correspondentul.

Din Cluj primim un raport mai lung asupra vieții sociale de acolo. Din cauza lipsei de spațiu îl vom publica în numărul viitor.

Știri școlare. Din programa școalei de stat elementare-popolare pentru fete, din Sibiul, redigată de directorul Petru Bod pe anul școlar 1894/5, extragem următoarele date: Corpul învățătoresc dela școalele elementare de băieți și fete, fetele laolaltă constă din 13 învățători și învățătoare și 10 cateheți; la școala populară de fete din 6 învățători și învățătoare și 5 cateheți. Numărul școlarilor a fost: la școala elementară de băieți 300; dintre aceștia 98 Români (64 gr.-or. și 34 gr.-cat.); la școala elementară de fete au fost cu totul 153; dintre aceste 12 Române (7 gr.-or. și 5 gr.-cat.), la școala populară de fete între 85 au fost 9 Române (5 gr.-or. și 4 gr.-cat.)

Chestia Agliardi. Preoții din eparchia Cianadului, au protestat în contra atitudinii guvernului observată în afacerea Agliardi.

Programul examenelor dela finea anului școlar 1894—5 a școalelor medii gr.-or. române din Brașov. Examenale de maturitate. În 14 și 15 Iunie v. fi examenul oral de maturitate la școala comercială. În 19, 20 și eventual și în 21 Iunie v. va fi examenul oral de maturitate la gimnasiu. La examenale de maturitate nu pot lua parte școlarii; pentru publicul mare ele sânt deschise. Examenale publice de încheiere. a) La gimnasiu. Joi în 22 Iunie v.: dela 7^{1/2}—8^{1/2} geografia politică, cl. VII, Dr. I. Blaga; dela 8^{1/2}—9^{1/2} limba maghiară, cl. VI, Dr. I. Bunea; dela 9^{1/2}—10^{1/2} istoria (evul med.), cl. V, V. Goldis; dela 10^{1/2}—11^{1/2} l. română, cl. IV, P. Dan; dela 11^{1/2}—12 declamații; dela 3—4 religia și l. germană, cl. III, I. Popea; dela 4—5 geometria, cl. II, D. Făgărașan; dela 5—6 limba latină, cl. I, P. Dan. b) La școala comercială și reală. Vineri, în 23 Iunie v.: dela 7^{1/2}—8 dreptul cambial, II. com. I. Socaci; dela 8—8^{1/2} merceologia, II. com. A. Vlaicu; dela 8^{1/2}—9^{1/2} principii și aritmet. comercială, I. com. I. C. Pantu; dela 9^{1/2}—10^{1/2} limba maghiară, IV. reală, N. Bogdan; dela 10^{1/2}—11^{1/2} fizica, III. reală, I. Maxim; dela 3—3^{1/2} germană, II. reală, I. B. Boiu; dela 3^{1/2}—4 istoria naturală, II. reală, G. Chelă.

Într'acestea toate florile primăverii se vestejiseră și florile de vară nu erau încă în florile; amândouă gardurile erau arse de soare, și nici pe ele nici sub ele nu se arăta nici cea mai mică floare. Paolo nu mai arunca flori în grădina și bruneta nu se mai revanșă cu buchetele ei.

Situația celor trei persoane devenise foarte grea; în sat oamenii începuseră să facă vorbe despre Paolo și cele două fete; băiatul își simțea inima din zi în zi mai nehotărâtă, sentența lui mai nesigură. Înțelegea bine, că Bianca e mai modestă și mai bună și că l-ar face fericit, dar' când sta înaintea diamantelor negre ale Nerinei, cari îl priviau peste gard, atunci se simțea slab și i-s'a dat vicia ca să poată deveni soțul ei.

Într'o zi făcî aceea, ce fac toți bărbații cu o voință slabă; ei nu simt în ei nici puterea să iee o hotărîre și lasă să decidă întâmplarea. Jură dară pe capul mamei lui, că aceea dintre fete, care îi va da mai întâiu un buchet de flori, să devină soția lui.

Era această alegere cu totul nepărtinitoare? Nu cred, căci până atunci numai Nerina îi aruncase flori și la luarea acestei decizii contribuî astfel mai mult judecata decât inima. La tot cazul nu erau flori nici lângă garduri nici pe câmp, și ar fi trebuit să aștepte multe zile, până când să primească semnul, pe care-l doria și se temea de el totodată.

Jurământul lui Paolo rămase tuturor necunoscut, afară de mama lui, care doria din inimă să o prefere pe Bianca.

Capri foiiul.

Legendă

de
Paul Mantegazza.

Cu multe sute de ani înainte de a se naște Renzo și Lucia, băieții tineri de prin sate se îndrăgostiau cu fetele frumoase, și acestea visau noaptea de tineri cuminți, ear' ziua se gândiau la ei cu dor. Dragostea în ori-ce timp și în ori-ce țeară a fost cea mai dulce plăcere și cea mai amară durere a omenimii.

Așa s'a întâmplat demult, demult, că un tinăr țeran din Lecce preumblându-se, văzu venind din biserică două fete, cari mergeau la braț și rideau din inimă. Se îndrăgosti deodată în amândouă.

Nu e un lucru de toate zilele; dar' dacă ați fi văzut pe Bianca și Nerina, ați fi priceput, că Paolo a trebuit să fie cuprins cu iuteala fulgerului de această dragoste îndoită.

Bianca făcea onoare numelui ei și era albă ca zăpada, deși nu se feria nici de soare sau ploaie, nici de lucrul câmpului. Făcea parte din acele blonde, asupra cărora soarele n'are nici o putere, și pe care nici chiar cărbunii n'o pot negri. Priviți laptele, crinul, gardenia, trandafirul, lebedă, dacă vreți să vă faceți o idee de albul trandafiriu și de toți trandafirii albi, cari împreună formau tenul Bianchei. Afară de acest alb, se mai puteau observa trei culori: blondul spicelor, dar' al celor răscopate, îl purta pe cap; două puncte din cer, cuprinse în ochi și un arc de coral

pe gură. Cu toate aceste frumseți, Bianca nu era încrezută, ba chiar căuta cât îi era cu putință să le ascundă.

Nerina, tot așa de frumoasă ca Bianca, era în toate contrastul ei. Era brunetă în toată puterea cuvântului: brunetă începând dela colorarea pânii coapte bine și până la negrul de abanos, aproape albastru, al părului și negru catifelat al ochilor ei adânci. Printre toate aceste culori brune și bronzate, de diamante negre, cai arabici și aripi de corb se arătau două șire de mărghăritare albe ca zăpada, cuprinse într'un cadru de coral purpuriu. Nerina era sglobie, fără să știe, căci prea multă frumseță, prea multă viață, prea multe dorințe erau întruite într'o singură ființă femeiască.

Bianca iubia pe Nerina, și Nerina iubia pe Bianca. Erau vecine și născute aproape într'o zi. Drumul satului le despărțea casele, cari erau vis-a-vis și vorbeau peste gardul grădinei, rideau și își trimiteau bazele. Vai bărbatului, care ar fi trecut în această clipă drumul: nimerit de sărutările blonde și brune, ar fi căzut ca lovit de trăsnet, sau mai mult ca de doue curente electrice opuse, cari s'ar fi întâlnit în corpul nefericitului muritor.

Nerina și Bianca reprezentau cei doi poli ai frumseței femeiești, și când mergeau braț la braț, torturau atât inimile bărbaților, cât slăbiau și puterea de apăsare.

Fiecare ar fi dorit să se găsească între cei doi poli.

Aceste conture fugitive ale fetelor vor fi de ajuns, pentru a vă lămurii îndrăgostirea

simultană, îndoită a lui Paolo, dacă nu a o îndreptăți.

Prima noapte, care urmă după întâlnirea de lângă biserică, pentru el a fost o zăpăceală infernală și totodată un vis plăcut. Aci se simțea desmerdat de mâna moale și blândă a Bianchei, aci tras de pâr de mâna ferbinte a Nerinei, aci vedea corpul uneia cu fața celeilalte, aci numai un trup cu capetele celor două fete, aci fantome seducătoare, aci năluci groaznice, cari îl purtau încoace și încolo, între chin și plăcere.

În dimineața și seara zilei următoare Paolo se duse să se plimbe pe drumul care despărțea casele celor două fete, și se uită în dreapta și în stânga, pentru a se pute decide și convinge pe care din două o iubește mai mult.

Și fetele erau amândouă îndrăgostite în Paolo, fiindcă era frumos, deștept și cel mai bogat țeran din sat. Dar' ca prietene bune își mărturisiră una alteia dragostea și se jurară, să se iubească în veci, ori-ce ar aduce norocul.

De regulă când trecea Paolo pe acolo, Bianca și Nerina se arătau și ele. Dar' pe când cea din urmă sta la gard și îl privia curgătoare în față, pe atunci Bianca sta timidă la geamul căsuței ei.

În decurs de două luni Paolo văzu fetele zilnic și cel puțin de două-ori pe zi. Le vedea și în biserică și plimbându-se pe câmp; dar' nici după cele două luni nu știa pe care s'o prefera. Într'o dimineață se scula cu hotărîrea, să facă o declarație de dragoste Nerinei, dar' când trecu pe lângă amândouă,

Plata-Hermann Nr. 8 (Bretterpromenade).

[1] 5—12

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU

A doua edițiune
din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu”.

—

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Bereria cetățenească din Steinbruch
societate pe acții
în Budapesta—Steinbruch

 Capital acționar patru milioane coroane

anunță prin aceasta cu distinsă stimă cercurilor interesate, că a deschis la dl

Hermann Ritter în Sibiu,
Piața-gării Nr. 1

un deposit principal pentru comitatele Sibiu și Făgăraș și invită totodată respectuos pe toți amicii calităților excelente de bere fină să binevoască a-și procura din acest deposit bere în butoaie și sticle.

Calități de bere:

Bere cetățenească (Märzenbier) deschisă și brună.
Bere regală (Märzenbier) deschisă
Bere Sft. Stefan à la Pilsen
Bere „Mönch“ de Steinbruch după rețetă bavareză
Export-Märzen.

[1960] 3—3

„FAGEȚANA“,
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)
acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă
6% interese
la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele
capitalisate și ridicăte.
Depuneri și ridicări se pot efectui și prin poștă.
Direcțiunea.